

ONDERZOCHT



Hoe belangrijk is het
om rekening te houden met
de leeftijd van je kind
bij het uitwerken van een
verblijfsregeling?

Hoe belangrijk is het om rekening te houden met de leeftijd van je kind bij het uitwerken van een verblijfsregeling?¹

Elke verblijfsregeling moet, rekening houdend met de **subjectieve tijdsbeleving**, aangepast worden aan de leeftijd van het kind opdat het een goede gevoelsband kan opbouwen met zijn hechtingsfiguren.

Men moet inderdaad in aanmerking nemen dat, **hoe ouder men wordt, hoe vlugger de tijd voorbijgaat**. Of, anders gezegd, hoe jonger een kind is, des te langer de tijd duurt voor hem. Om een idee te krijgen van de subjectieve beleving van de tijd, kan men dit uitdrukken in een percentage van de leeftijd. **Zodoende zou één dag voor een eenjarig kind (in zijn subjectieve tijdsbeleving) even lang duren als een maand voor zijn 30-jarige ouders**, en 12 dagen (de tijd tussen twee weekeinden in de traditionele verblijfsregeling) even lang als een jaar! Dus: hoe jonger een kind is, des te minder het in staat is om een scheiding van een zekere duur van zijn ouders te verdragen.

Los van de tijdsbeleving van het kind, strekt het bovendien tot aanbeveling om bij het uitwerken van een verblijfsregeling rekening te houden met de noden van het kind vanuit de **hechtingstheorie** : *‘De hechtingstheorie leert ons hoe een jong kind nood heeft aan de nabijheid van een hechtingsfiguur en het creëren van een intense gevoelsband met deze figuur. Van hieruit ontstaat bij het kind een veilig basisgevoel waardoor het aangemoedigd wordt de wereld te exploreren en vaardigheden te ontwikkelen. De vorming van een veilige hechting is één van de belangrijkste ontwikkelingsstaken in de eerste levensjaren en speelt een essentiële rol in het latere sociale en emotionele functioneren’*²

Een week-om-week regeling strookt niet altijd met het verloop van- en de condities voor een normale hechtingsontwikkeling³. **Het kan dus belangrijk zijn om een omgangsregeling uit te werken die het belang van een veilige hechting centraal stelt**. Concreet zou dat kunnen neerkomen op (in een eerste fase) een hoofdverblijf bij de ene ouder en een stapsgewijze verlenging van de bezoeken en de verblijven bij de andere ouder, met een continue betrokkenheid van beide ouders bij de opvoeding van het kind.

Dr. Michael Lamb⁴ en Professor Joan Kelly⁵ hebben samen het wetenschappelijk best gefundeerde antwoord geschreven op de vraag “*Wat is de best aangepaste duur van een scheiding van de hechtingsfiguren?*”⁶ Spijtig genoeg geeft het artikel slechts concrete aanduidingen voor leeftijden vanaf 3 jaar. Voor jongere leeftijden kan men zich onder andere wenden tot het boek van de Franse psychoanalyticus Dr. Maurice Berger en Isabelle Gravillon⁷.

Voor baby's van 0 tot 1 jaar zijn zij van mening dat ‘het kind de ouder waarbij het niet in hoofdzaak verblijft, 2 à 3 keer per week zou mogen zien gedurende telkens 3 à 4 uur, zonder overnachting. Vanaf 1 jaar kan er één nacht aan toegevoegd worden, en vanaf 3 jaar een volledig weekeinde met 2 nachten.’

Men kan echter beter bij voorkeur rekening houden met Joan Kelly, vermits zij zich meer baseert op de resultaten van talrijk empirisch wetenschappelijk onderzoek in grotere en meer algemene steekproeven.

Tabel 4 is een zeer precieze progressieve kalender die samengesteld werd aan de hand van de gegevens van al deze auteurs en die uitgaat van een geleidelijke evolutie van de vaardigheden van het kind.

TABEL 4 : PROGRESSIEVE KALENDER VERBLIJF VOLGENS LEEFTIJD	
0 maand- 6 maand	hoofdzakelijk bij de ene ouder en 3 keer per week telkens 3 uur met de andere ouder, zonder overnachting
6 maand – 1 jaar	hoofdzakelijk bij de ene ouder en 3 keer per week telkens 4 uur + 1 overnachting per week met de andere ouder
1 jaar – 3 jaar	hoofdzakelijk bij de ene ouder en 3 keer per week telkens 5 uur + 24 uur tijdens het weekend met de andere ouder
3 jaar	niet meer dan 3 dagen met één ouder vb. 2/2/3
4 jaar	niet meer dan 4 dagen met één ouder
5 jaar en 6 jaar	niet meer dan 5 dagen met één ouder. vb. 2/2/5/5
7 jaar	niet meer dan 6 dagen met één ouder
8 jaar en 9 jaar	niet meer dan 7 dagen met één ouder en 10 dagen tijdens de vakanties
10 jaar tot 13 jaar	niet meer dan 7 dagen met één ouder en 14 dagen tijdens de vakanties
14 jaar en +	niet meer dan 14 dagen met één ouder als de jongere het wenst vb. traditionele bezoeksregeling 12/2

Inderdaad blijkt dat de behoefte van de kinderen om niet te lang gescheiden te worden van de personen aan wie ze gehecht zijn, evolueert met hun leeftijd. Een eenvoudige vuistregel die ouders zouden kunnen hanteren is dat een kind best niet gedurende méér dagen van één van zijn ouders gescheiden wordt dan het aantal jaren dat het oud is. Concreet wil dat zeggen dat kinderen van 1 jaar best niet langer dan één dag van één van hun ouders gescheiden worden, kinderen van 2 jaar niet langer dan twee dagen, enz...

Voor kinderen jonger dan 1 jaar zou men een regeling moeten proberen uit te werken waarbij het kind zijn beide ouders dagelijks ziet. Dat zou kunnen door het kind in hoofdzaak te laten verblijven bij één ouder, waarbij het de andere ouder dagelijks (op vaste uren en/of voor vaste rituelen) ziet. De ouder waarbij het kind niet in hoofdzaak verblijft zou bijvoorbeeld dagelijks een wandeling kunnen doen met het kind, enz...

Het is voor ouders geen evidentie om het verblijf van hun kinderen op deze manier te organiseren. Praktisch gezien komt er heel wat meer organisatie kijken bij dit soort regelingen. Ouders die erin slagen om te denken vanuit het hechtingsperspectief en zich op deze manier aanpassen aan de noden van hun kind verdienen het nodige respect. Toch kunnen er in de praktijk onoverkomelijke hinderpalen zijn. Ieder gezin is immers uniek en vraagt daarom een unieke aanpak. Op de hoogte zijn van de noden van je kind en er in de mate van het mogelijke rekening mee houden is in ieder geval een belangrijke stap in de goede richting!

Conclusie

Indien men afwijkt van de (wettelijk bepaalde) standaardregeling van verblijfs-co-ouderschap, is het zeer belangrijk dat er een omgangsregeling wordt uitgewerkt waarbij het kind een goede, kwaliteitsvolle relatie kan onderhouden met zowel de vader als de moeder. 'Een goede relatie met de ouders is belangrijk opdat jongeren zich goed in hun vel zouden voelen. Onderzoeksresultaten wijzen ook op het belang van een goede relatie met de ouder van hetzelfde geslacht'⁸.

VOETNOTEN

- 1 Tenzij anders aangegeven zijn de gegevens verwerkt in dit stuk overgenomen uit:
DE MAN, JAN PIET: Naar een (echt)scheidingswetgeving in het belang van het kind. Hoorzitting van de Subcommissie "Familierecht", De Kamer, 16 februari 2005; overgenomen in: Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers: Wetsontwerp tot het bevoorrechten van een gelijkmatig verdeelde huisvesting van het kind van wie de ouders gescheiden zijn en tot regeling van de gedwongen tenuitvoerlegging inzake huisvesting van het kind. (...) Verslag namens de subcommissie "Familierecht" uitgebracht door mevrouw Valérie Déom. DOC 51 1673/014, 27 januari 2006; blz. 203-230 & 258-262.
<http://www.dekamer.be/doc/flwb/pdf/51/1673/51k1673014.pdf> blz. 222 en volgende.
- 2 STEVENS, DE CORTE, 2007
- 3 STEVENS, DE CORTE, 2007
- 4 de wereldspecialist van de hechting op het vlak van kinderen van minder dan 3 jaar
- 5 klinisch psychologe, scheidingsbemiddelaar en ouderschaps-therapeute, één van de wereldspecialisten op het vlak van scheidingskinderen
- 6 De originele tekst kan je vinden in het eindhoofdstuk van het artikel "De onderzoeken over de ontwikkeling van de kinderen gebruiken om beslissingen te maken over de huisvesting en het omgangsrecht die aangepast zijn voor jonge kinderen" en in: Jan Piet H. de Man & Bart Vinck: "Gebruik maken van onderzoek naar de ontwikkeling van kinderen om geschikte beslissingen over verblijfs- en omgangsregelingen voor jonge kinderen te nemen. **Hoelang mag de verwijdering van voorname hechtingsfiguren duren?**" Edegem: Europees Instituut voor het Belang van het Kind, 13/12/2005 - 12/07/2009. (Aangevulde gedeeltelijke vertaling van: Joan B. Kelly and

Michael E. Lamb: Using child development research to make appropriate custody and access decisions for young children. *Family and conciliation courts review*, Vol. 38 No. 3, July 2000, 297-311.)

7 Berger, Maurice & Gravillon, Isabelle: «Mes parents se séparent», Ed. Albin Michel, 2003.

8 SODERMANS, An Katrien, LAGO-onderzoek, 2011

© Copyright Annelies Geraets.

Alle rechten voorbehouden. Gehele of gedeeltelijke overname, plaatsing op andere sites, verveelvoudiging op welke andere wijze dan ook en/of commercieel gebruik van deze informatie is niet toegestaan, tenzij hiervoor uitdrukkelijk schriftelijke toestemming is verleend door Annelies Geraets of tenzij aan de onderstaande voorwaarden wordt voldaan.

Deze informatie mag worden bekeken op een scherm, gedownload worden op een hard-disk of geprint worden, mits dit geschiedt voor persoonlijk, informatief en niet-commercieel gebruik, mits de informatie niet gewijzigd wordt, mits de volgende copyright-tekst in elke copy aanwezig is: "© Copyright Annelies Geraets", mits copyright, handelsmerk en andere van toepassing zijnde teksten niet worden verwijderd en mits de informatie niet wordt gebruikt in een ander werk of publicatie in welk medium dan ook.